

**YOSHLIK 1 KONI MISOLIDA SAMARALI SKVAJINA ZARYADI
KONSTRUKSIYASINI ISHLAB CHIQISH.****Isakulov F.U.***Islom Karimov nomidagi ToshDTU OF. "Konchilik ishi" kafedrasida assistenti.***Axmadov U.A.***Islom Karimov nomidagi ToshDTU OF. "Konchilik ishi" kafedrasida assistenti.*

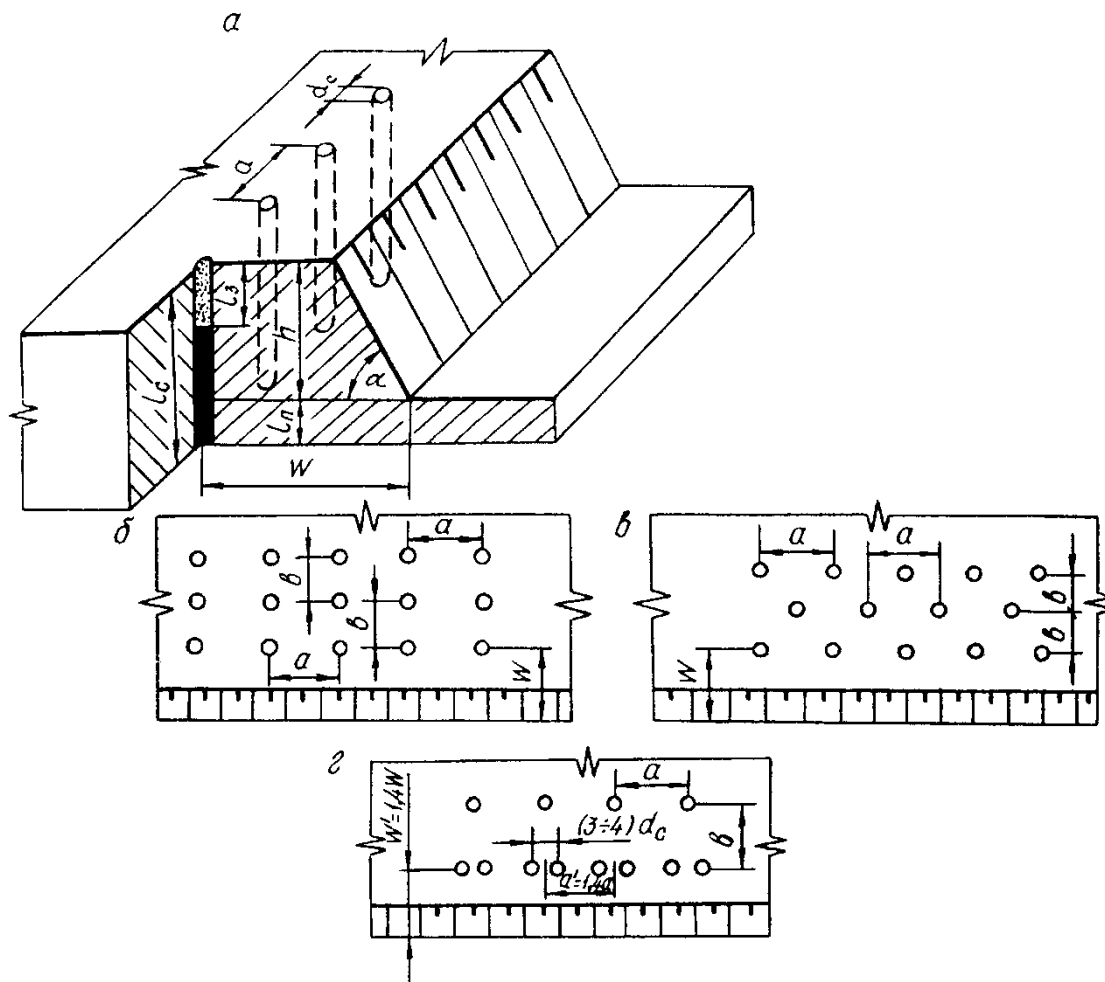
Konchilik sanoati doimiy ravishda boshqa sanoat tarmoqlari uchun xomashyo tayanch sanoat tarmog'i vazifasini bajarib kelgan va hozirgacha shunday bo'lib kelmoqda.

Konchilik sanoati yirik konchilik korxonalarini tomonidan yetkazib beriladigan mineral xomashyo qazilmalari, sanoatning yirik tarmoqlari bo'lgan energetika, yoqilg'i, qurilish, kimyo sanoati, qishloq xo'jaligi, mashinasozlik va shu kabi bir qator sanoat tarmoqlarining xomashyo resurslariga bo'lgan ehtiyojini qondirib kelmoqda. Yildan-yilga o'sib borayotgan bu ehtiyojlar esa o'z navbatida konchilik sanoatining ishlab chiqarish rejasiga qo'shimcha yuklamalarni qo'yib kelmoqda va zamonaviy texnika va texnologiya yutuqlaridan foydalanib, jadal rivojlanish talabini keltirib chiqarmoqda. Konchilik sanoatining asosini foydali qazilma konlarini ochiq usulda qazib olish korxonalarini karyerlar tashkil qiladi. Chunki yer qazidan qazib olinayotgan foydali qazilmalarning katta qismi ochiq usulda qazib olinmoqda.

«Yoshlik-1» koni 2017-yil 27-iyul kuni Muhtaram prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev Olmaliq shahriga tashrifida ochish ishlariga ruhsat bergan edilar. Shuningdek Dalnee koni nomini «Yoshlik-1» ga o'zgartirgan edilar. Hozirda «Yoshlik-1» konida lyos qatlam qoplama tog' jinslari qazib olinmoqda lyos qatlam qalinligi $m=40m$ gacham yuqori Balikti hududida esa 50-55 m gacham tashkil qiladi. «Yoshlik-1» koni kelajakda 3 hududga bo'linishi rejalashtirilgan bular Markaziy hudud, janubiy sharqiy Balikti va Qorabuloq hududlari loyihalashtirilgan.

Qo'shma karyer tarkibiga 2 ta maydon-«Yoshlik-1» va «Qalmoqir» kiradi. «Qalmoqir» uchastkasi 1954 yildan beri ochiq usulda qazib olinib, hozirda +370 m balandlikda qazilgan (o'rtacha chuqurlik 650 metr). «Yoshlik-1» uchastkasi nisbatan yaqinda ishlab chiqilmoqda, qazib olish va kapital ishlar 2017 yildan beri olib borilmoqda, 01.2024 yilgacha tubining balandligi +590 m (o'rtacha chuqurlik 150 metr). Hozirgi vaqtda ushbu 2 qismni ishlab chiqish alohida-alohida amalga oshirilmoqda, birlashish 2024-2025 yillarda amalga oshiriladi, bu farmonda ko'rsatilgan ma'dan va metalli ma'danlarni qazib olish bo'yicha maqsadlarga erishish uchun talab qilinadigan qazib olishning yuqori intensivligi sharoitida amalga oshiriladi.

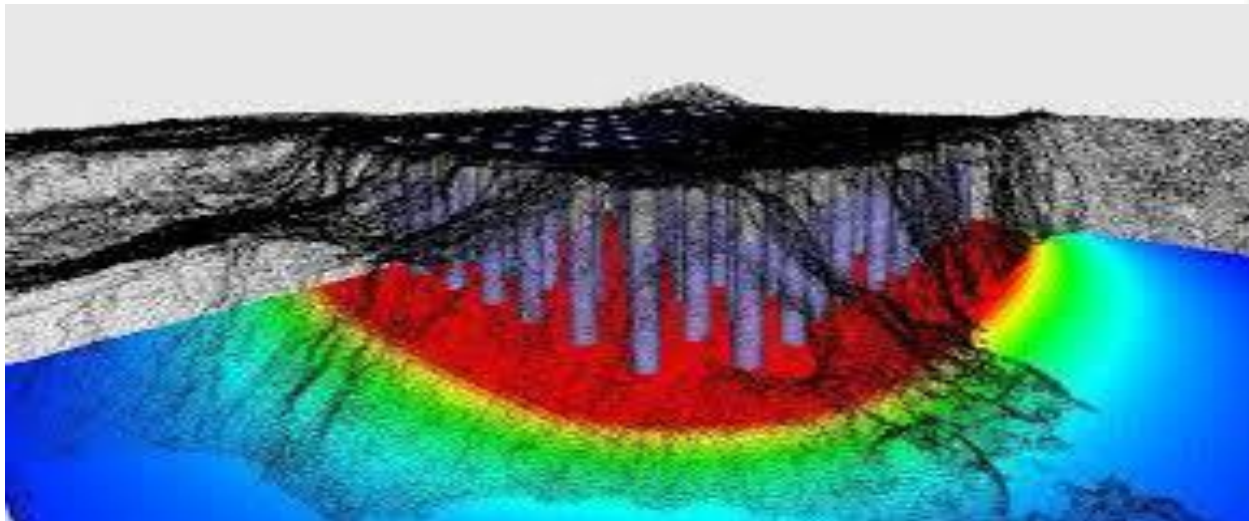
Yoshlik 1 konida skvajina zaryadi konstruksiyasi va uning ko'rsatgichlari

Parametrlar	1-qator uchun	2-qator uchun
Portlovchi modda miqdori, kg;	724	572
Zaryad uzunligi, m;	12.5	10
Perebur uzunligi m;	3	3
Tiqin uzunligi, m;	4.5	8

Yoshlik 1 konida skvajina zaryadi konstruksiyasi va uning ko'rsatgichlari

1 ta skvajinadan chiqadigan kon massasi hajmi, m ³ ;	1 ta skvajinada joylashgan PM ning massasi, kg	1 yilda portlatiladigan skvajinalar soni	1 haftada portlatiladigan skvajinalar soni	1 haftada sarflanadigan PM miqdori, kg;
1071	724	11205	215	163400

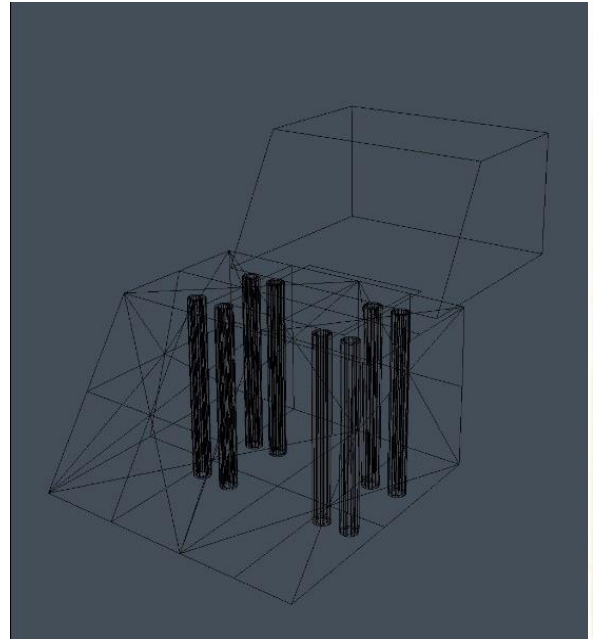

Yoshlik 1 konida portlatish ishlari

Yoshlik 1 karyerida portlatish ishlari uchun asosan Emulgit 30,50,60 **ANFO** turidagi portlovchi moddalar qo'llanilmoqda. Jangovor patronlarni tayyorlash uchun esa Almanit patronli portlovchi moddasi ishlatilmoqda. Quruq skvajinalarni zaryadlash uchun suvga ustivor bo'lmagan emulsion portlovchi moddalar, suvli skvajinalarni zaryadlash uchun esa suvga chidamli bo'lgan emulsion portlovchi moddalar qo'llaniladi. Bunda skvajinadagi zaryad zichligi suvchanlik darajasiga qarab 1,16-1,33 g/m³ oralig'ida, skvajinadagi portlovchi sig'imi o'zgaradi. Quruq skvajinalarda emulsion portlovchi moddalarning sig'imi 63-68 kg, suvli skvajinalarda esa 67-78 kg. Bunda yer osti suvlarining sathi 0,5 metrgacha bo'lganda EVV-30 bilan, 0,5 metrdan yuqori bo'lganda esa EVV-60 emulsion portlovchi moddasi bilan zaryadlanadi.

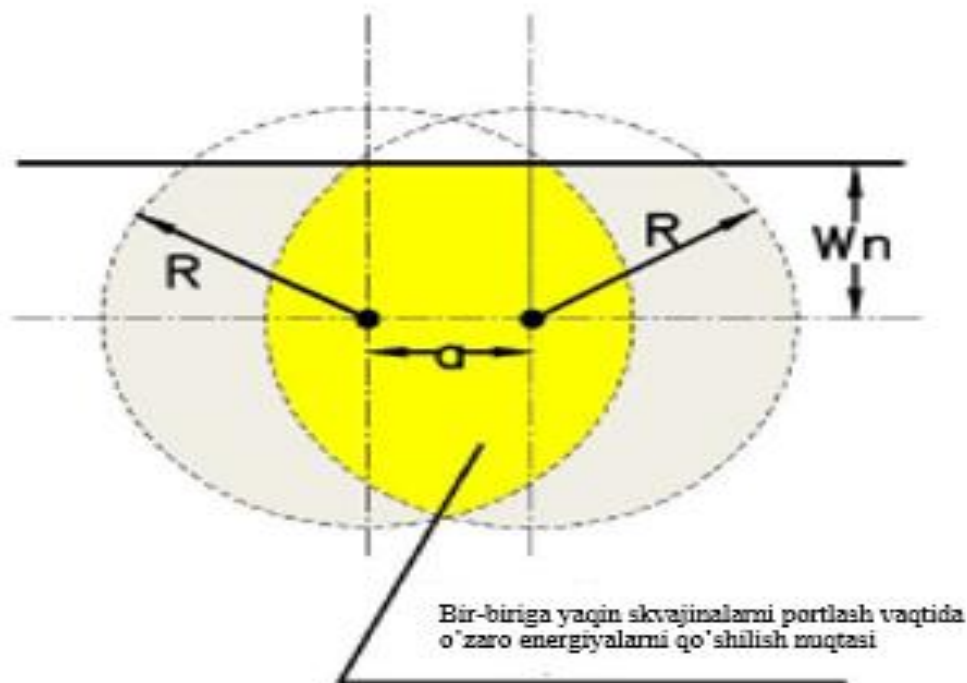
Yoshlik 1 konida skvajina zaryadi konstruksiyasining maqbul turini tanlash va asoslash *Parallel juftlashgan bir-biriga yaqin skvajina zaryadlari.*

Rivojlanish tizimining parametrlarining o'zgarishi, xususan, baland pog'onalardan foydalanish, pog'ona ostki qismi qarshilik chizig'ining kattalashishiga olib keladi. Portlashning umumiy talablaridan kelib chiqqan holda, tog' jinslarining portlashda maydalanish darajasi sifati portlash samaradorligining muhim ko'rsatkichidir. Qiya, juftlashgan skvajina zaryadlari tog' jinslarining pastki qismida yaxshiroq maydalanishini taminlaydi.

Bir-biriga yaqin joylashgan skvajina zaryadlaridan foydalanish samaradorligi, shuningdek, ular orasidagi qabul qilingan masofaga bog'liq bo'lib, ular aniq kon-texnik sharoitlar uchun qat'iy belgilangan qiymatga ega bo'lishi kerak. Optimal qiymatdan oshib ketganda, portlash ta'sirini lokalizatsiya qilish va portlovchi moddalarning juftlashgan zaryadlarining portlash ta'sirini kamaytirishi mumkin.

Bir-biriga yaqin parallel skvajinalarni massivga ta'sir qilish sxemasi

1. Курбанбаев Д. М. и др. ВИДЫ, СВОЙСТВА И ОТРАСЛИ ПРИМЕНЕНИЕ ИЗВЕСТНЯКОВ //Uzbek Scholar Journal. – 2022. – Т. 11. – С. 28-32.
2. Erkaboeva S. I., Sulxonov D. A. QAZILGAN BO'SHLIQNI TO'LDIRIB QAZISH TIZIMI //Научный Фокус. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 1342-1344.
3. Erkaboeva S. I., Sulxonov D. A. QAZISH TIZIMINI TANLASHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR //JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH. – 2023. – Т. 6. – №. 6. – С. 204-206.
4. Nodirova S. M., Erkaboyeva S. I. SHAHTA ATMOSFERASINI IFLOSLANTIRUVCHI MANBALAR //Uzbek Scholar Journal. – 2022. – Т. 10. – С. 86-90.
5. Erkaboyeva S. I., Nishanov A. I. YER OSTI KON ISHLARIDA QO'LLANILADIGAN QAZIB OLIISH TIZIMLARIDA XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH TADBIRLARI //Uzbek Scholar Journal. – 2022. – Т. 10. – С. 102-106.
6. Гаибназаров Б. А., Алимов Ш. М., Эркабоева С. АНАЛИЗ ТЕХНОЛОГИЙ ФОРМИРОВАНИЯ СКВАЖИННЫХ ЗАРЯДОВ С ПРИМЕНЕНИЕМ НЕВОДОУСТОЙЧИВЫХ ВВ ПРИ ДРОБЛЕНИИ ГОРНЫХ ПОРОД В ОБВОДНЕННЫХ УСЛОВИЯХ НА КАРЬЕРАХ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2023. – Т. 3. – №. 1. – С. 168-179.
7. Нодирова Ш. М., Эркабаева С. И., Муталова М. А. РАЗРАБОТКА И ИЗУЧЕНИЕ РАЗДЕЛЕНИЯ СВИНЦОВО-МЕДНОГО КОНЦЕНТРАТА С ПРИМЕНЕНИЕМ СУЛЬФИТА НАТРИЯ В КАЧЕСТВЕ ДЕПРЕССОРА ДЛЯ МИНЕРАЛОВ СВИНЦА //Uzbek Scholar Journal. – 2022. – Т. 11. – С. 58-62.
8. Шамаев, М. К. ., Ахмадов, А. У. ., Рахматуллаев, И. М. ., & Тоштемиров, У. Т. . (2022). ИЗВЕСТНЯК В ПРИРОДЕ, ТЕХНОЛОГИЯ ПРОИЗВОДСТВА И НЕКОТОРЫЕ ИХ СВОЙСТВА ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ. ARHITEKTURA, MUHANDISLIK VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR JURNALI, 1(4), 26-30. Retrieved from <https://sciencebox.uz/index.php/arxitektura/article/view/4911>
9. Рахматуллаев Искандар Махмуд ўғли, Кулмонбетов Асадбек Юсуфали ўғли. КОНТУРНОЕ ВЗРЫВНИЕ ПРИ ПОДЗЕМНЫХ ГОРНЫХ РАБОТ. Журнал «Новости образования: исследование в XXI Том 1 № 4 (2022). <http://nauchniyimpuls.ru/index.php/noiv/article/view/1321>
10. CENTRAL ASIAN ACADEMIC JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCH. Искандар Махмуд ўғли Рахматуллаев .Разработка эффективный способа буровзрывных работ обеспечивающий проектный сечения горизонтальных подземных горных выработок (pp. 63-67). <https://caajsr.uz/storage/app/media/2-3.%20012.%2063-67.pdf>
11. Рахматуллаев Искандар Махмуд ўғли. Напряженное Состояние Горного Массива И Факторы, Влияющие На Механические Свойства Горных Порода. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL AND APPLIED SCIENCES 2022/6. 65-69 ст. <https://cajotas.centralasianstudies.org/index.php/CAJOTAS/article/view/612>

12. Регулирование режима горных работ и экономические показатели планирования. БШ Шакаров, ИМ Рахматуллаев - Uz ACADEMIA, 2021.
13. Zuxritdinov D. X. YER OSTIDA ISHLAYDIGAN KON ISHCHILARINING HARAKAT XAVFSIZLIGINI TA‘MINLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH //O‘ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. - 2023. - T. 2. - №. 17. - C. 549-552.
14. Davron Z. et al. SHAXTA SUVLARIDAN FOYDALANISHDA ENERYIGA SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULI //PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION. - 2023. - T. 1. - №. 6. - C. 11-14.
15. Zuxritdinov D. X., Nishanov A. I. KONCHILIK TRANSPORTLARIDA YONG‘INGA QARSHI YANGI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH //Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities. - 2023. - T. 11. - №. 4. - C. 368-372.
16. Davron Z. et al. SHAXTA SUVLARIDAN FOYDALANISHDA ENERYIGA SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULI //PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION. - 2023. - T. 1. - №. 6. - C. 11-14.
17. Turg‘unov F. F., Abdiyev O. X. MA‘DANLI KARYERLARNING CHUQUR GORIZONTLARINI QAZIB OLIHDA MEXANIZATSIYALASH VOSITALARI VA TEXNOLOGIK O‘LCHAMLARINI ASOSLASH //O‘ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. - 2022. - T. 1. - №. 8. - C. 678-680.
18. Turg‘unov F. F. ANGREN RAZREZIDA QO‘LLANILAYOTGAN EKSKAVATOR CHO‘MICH KESUVCHI ELEMENTLARINING ISHLASH MUDDATINI OSHIRISH //Uzbek Scholar Journal. - 2023. - T. 14. - C. 37-39.
19. Turg‘unov F. F., Nishanov A. I. RESPUBLIKAMIZDAGI KO ‘MIR KONLARI VA ULARNI QAZIB OLIHDA PORTLATISH ISHLARINI GIDROZABOYKALAR YORDAMIDA AMALGA OSHIRISH //IJODKOR O‘QITUVCHI. - 2023. - T. 3. - №. 33. - C. 168-173.
20. Maxmudjanovich X. T. et al. FOYDALI QAZILMA KONLARINI OCHIQ USULDA QAZIB OLIHSDAN BO‘SHAGAN MAYDONLARNI REKULTIVATSIYASI QILISH //O‘ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. - 2023. - T. 2. - №. 15. - C. 738-741.
21. Axbaraliyevich E. M. FOYDALI QAZILMA KONLARINI OCHIQ USULDA QAZIB OLIHSDAN BO‘SHAGAN MAYDONLARNI REKULTIVATSIYASI QILISH JARAYONINING BOSQICHLARI //IJODKOR O‘QITUVCHI. - 2023. - T. 3. - №. 26. - C. 226-228.
22. Ergashev M. A., O‘ralboyeva D. F. YOSHLIK 1 KONIDA SKVAJINA ZARYADI KONSTRUKSIYASINING MAQBUL TURINI TANLASH VA ASOSLASH //O‘ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. - 2022. - T. 2. - №. 13. - C. 668-670.

23. Axbaraliyevich E. M. et al. YOSHLIK 1 KONI SHAROITIDA PORTLATISH ISHLARINI SAMARALI OLIB BOORISH UCHUN PORTLOVCHI MODDANING MAQBUL TURINI TANLASH //O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. - 2023. - T. 2. - №. 18. - C. 126-128.

24. Ахмадов А. У., Мельникова Т. Е., Тоштемиров У. Т. АНАЛИЗ МИКРОКЛИМАТИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ КАРЬЕРА КАЛЬМАКЫР //Евразийский журнал академических исследований. - 2022. - Т. 2. - №. 12. - С. 1207-1216.

25. Qizi U. X. S. KARYERLARDA BALAND POG'ONALARNING TURG'UNLIGINI OSHIRISH //Ta'lim fidoyilari. - 2023. - T. 4. - №. 1. - C. 116-120.

26. Носиров У. Ф., Усмонова Х. С. К. НАУЧНОЕ ОБОСНОВАНИЕ БУРОВЗРЫВНЫХ РАБОТ НА БОЛЬШИХ ВЫСОТАХ В УСЛОВИЯХ КАЛЬМАКЫР КОНИ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. - 2021. - Т. 1. - №. 4. - С. 364-368.

27. Erkaboyeva S. I., Sulxonov D. A., Ulashov D. Z. CHUQUR KARYERLARDA RESURSLARNI TEJAYDIGAN VA EKOLOGIK TOZA TRANSPORT TIZIMI //IMRAS. - 2023. - T. 6. - №. 8. - C. 153-157.

28. Erkaboeva S. I., Sulxonov D. A., Ramanov X. S. BIR YARUSLI AG'DARMALARNI XOSIL QILISH NAZARIYASI VA AMALIYOTINI O'RGANISH //THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY. - 2024. - T. 2. - №. 17. - C. 49-51.

29. Isakulov F. U. ANGREN KO'MIR KONI MISOLIDA BURG 'ILASH QURULMALARINI ISH UNUMDORLIGINI OSHIRISH //IMRAS. - 2024. - T. 7. - №. 1. - C. 275-279.

30. Turg'unov F. F., Zuxritdinov D. X. ANGREN KON BOSHQARMASIGA QARASHLI RUDA SHAHTALARDA MUSTAHKAMLASH VOSITALARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI USULI //IMRAS. - 2024. - T. 7. - №. 1. - C. 591-612.

31. Erkaboyeva S. I., Malikov M. A. CHUQUR KARYER BORTLARINING QIYALIGIDA ICHKI AG 'DARMALARNI XAVFSIZ SHAKLLANTIRISH SHARTLARINI TADQIQ QILISH //IMRAS. - 2024. - T. 7. - №. 1. - C. 174-179.

32. Azimov O. A. et al. KARYER SUVLARIDAN OQILONA FOYDALANISH ORQALI, KARYERLARDA CHANG VA ZAHARLI GAZLARNI NEYTRALLASHTIRISH //International Journal of Education, Social Science & Humanities. - 2024. - T. 12. - №. 3. - C. 1-7.

33. FF Turg'unov, DX Zuxritdinov [YOSHLIK-1 KARYERI MISOLIDA RUDA ZAXIRASINI QAZIB OLISSHA HOSIL BO'LGAN NOGABARIT BO'LAKLARNI ELEKTR ZARYAD USULI BILAN MAYDALASH ASOSLARI](#) // IJODKOR O'QITUVCHI. - 2024. - T. 4. - №. 37. - C. 74-81.

34. S.D. Ahror o'g'li, N.T. Jaloliddin o'g'li, Z.D. Xusniddin o'g'li. [SHAHTA SHAMOLLATISH TIZIMIDAN FOYDALANIB MEXANIK ENERGIYANI ELEKTR](#)

[ENERGIYASIGA AYLANTITISH.](#) // ЎЗБЕК О՛ҚИТУВЧИ, - 2024. - Т. 4. - №. 37. - С. 170-174.

35. Ф.У. Исакулов, У.А. Ахмадов. [ВЫБОР ОПТИМАЛЬНОГО ДИАМЕТРА СКВАЖИН ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ВЗРЫВНЫХ РАБОТ НА УГОЛЬНОМ МЕСТОРОЖДЕНИЕ «РАЗРЕЗ АНГРЕНСКИЙ»](#) // ЎЗБЕК О՛ҚИТУВЧИ. - 2024. - Т. 4. - №. 37. - С. 175-180.

36. S.I. Erkaboyeva, A. Yunusov, G.M. Samadova. [AGʻDARMALAR XOSIL QILISHNING MUXANDIS-GEOLOGIK TAXLILI](#) // - IMRAS, -2024. - Т. 7. - №. 7. - С. 792-797.

37. А.С. Хасанов, М.А. Эргашев. [ИЗУЧЕНИЕ ЗОЛОТА В ПРОБЕ РУДЫ МЕСТОРОЖДЕНИЯ «ЕШЛИК I»](#) // ЎЗБЕК О՛ҚИТУВЧИ, - 2023. - Т. 3. - №. 33. - С. 236-242.